

MEDIUM.SEZNAM.CZ

1. Smutný osud herce Hurycha. Život mu nejdřív zničili komunisti, následně automobilová nehoda

04.02.2024 medium.seznam.cz

Odkaz na originál

Klíčová slova: divadla; Moravskoslezského; Národního; operetě; Ostravě

František Hurych byl talentovaný herec, zpěvák a kabaretiér, který byl před druhou světovou válkou i během ní velmi oblíbený. Akční výbory po únoru 1948 jej ale od divadla odřízly.

"Akční výbor Tylova divadla v Nuslích při provádění očisty v řadách zaměstnanců mne v březnu 1948 vyloučil s okamžitou platností a zakázal mi vstup do divadla." Tak začíná herec František Hurych svůj dopis rehabilitační komisi Svazu československých divadelních umělců v březnu 1968. A protože jsem nedávno objevil v pozůstalosti archiv této rehabilitační komise, můžeme si zrekonstruovat celý jeho smutný příběh.

František Hurych se narodil v roce 1903 a divadlu se začal věnovat už v osmnácti letech jako student. Byl to pohledný mladý muž. Brzy si je všiml Ferenc Futurista a Jára Kohout a angažovali jej do svého divadla v Praze, které působilo v místech dnešního Divadla v Karlíně. V té době byl angažovaný jako zpěvák pro jeho tenor. Zpíval v různých v té době populárních revue. Vystřídal řadu angažmá od divadla Rokoko, přes působení v Olomouci, Brně nebo **Ostravě**. Tam, v **operetě Národního divadla Moravskoslezského**, poznal svého divadelního partnera Frantu Paula a s ním se během 2. světové války vrátil do Prahy dělat satiru.

A právě to mu bylo osudné. S Paulem vystupovali v kabaretu, dělali satirické vtipné scénky. Snažili se inspirovat daleko známější dvojicí Werich a Voskovec. A měli úspěch. Lidé na ně rádi chodili, jejich humor fungoval a byl oblíbený. Po válce dostal angažmá v Tylově divadle, ale vedle toho se stále věnoval svému oblíbenému kabaretu. A tak se stalo, že byl Akčním výborem Tylova divadla na hodinu vyhozen.

Hurych to samozřejmě nevzal jen tak, bránil se, snažil se odvolat k ROH Svazu zaměstnanců umělecké a kulturní služby. Jeho odvolání bylo ale vyřízeno negativně. Ústřední tajemník Dr. V. Feldstein a odborový tajemník J. Balda mu v reakci na jeho odvolací dopis mimo jiného zaslali následující zdůvodnění: "Vaše vina spočívala v negativním postoji k novým směrům v českém divadelnictví a k ROH. Také Váš postoj proti ministerstvu informací v době předúnorové, kdy se jednalo o divadelní zákon, byl nepřívznivý. Kromě toho přitěžuje Vaše vystupování v kabaretu, kde jste používal jeviště k pronášení vtipů, dotýkajících se ministrů, tisku a ÚRO. Novinářský článek o tom, nechal jste bez povšimnutí."

František Hurych byl skutečně po válce prvním místopředsedou Svazu československých herců. V této funkci debatoval a připomínkoval chystaný divadelní zákon. Ve své korespondenci neuvádí, kdo byl na druhé straně názorového spektra, popisuje ale, že skutečně vystupoval proti lidem, kteří se během těchto jednání snažili rozšiřovat kultu svých osobností, což Hurych nepovažoval za správné. Zároveň uvádí, že jeho humor v kabaretních vystoupeních nebyl žádným způsobem protistátní a nabízí, že celý výstup komisi rádi s Františkem Paulem přehrají, aby si mohla udělat vlastní názor.

Celý Akční výbor, který jej ve čtyřiačtyřiceti letech ze dne na den zbavil jeho milované práce, považoval za akt pomsty.

Jak už to v komunistickém Československu chodilo, nedotklo se takové politicky motivované vyhození pouze účinkování v Tylově divadle. A i když byl později omilostněn, jeho divadelní práce byla neustále bržděná. Pořádně si nemohl zahrát v divadle, filmu ani v televizi a tak začal alespoň spolupracovat s cirkusy a stal se jejich konferenciérem. Z pohledu režimu však byl neustále považovaný za nespolehlivého.

Jeho žádost končí slovy: "Žádám proto, abych byl jako umělecký pracovník rehabilitován ve Svazu československých divadelních umělců i v jeho tisku, po případě i v denním tisku, který v roce 1948 byl rovněž proti mne poštován, aby mi bylo poskytnuto členství v jeho řadách a prohlašuji, že jsem ihned ochoten osobně doložit písemným materiálem i svědeckými výpověďmi ještě žijících tehdejších kolegů, všechna tvrzení a tím dokázat křivdu, která tehdy byla na mne vědomě spáchána."

Rehabilitační komise všechny materiály, které jí pan Hurych poskytl prostudovala a posoudila. Sešla se s ním i s jeho hereckým partnerem Františkem Paulem. Ten jeho slova nejen potvrdil, ale ještě je rozšířil a doplnil o další důležitá svědectví. Na konci října 1968 proto rozhodla v tomto znění: "Rehabilitační komise SČDU plně uznává právo na morální rehabilitaci pana Hurycha. František Hurych byl v roce 1948 neoprávněně propuštěn z divadla a byl označen za politicky nespolehlivého. Ničeho zákonně postižitelného ani nečestného se nedopustil, naopak, pracoval obětavě jako funkcionář Svazu herectva a s Františkem Paulem dělali satirický kabaret, kterým nepoškozovali úmyslně ani neúmyslně cestu k socialismu."

Zároveň komise navrhla tři opatření. Přijmout Františka Hurycha do SČDU. Publikovat jeho případ v Divadelních novinách a navrhnout jej na vyznamenání. První dvě opatření se pak skutečně stala a herec se ve svých pětadesáti letech dočkal alespoň morálního zadostiučinění.

Tím ale jeho smutný příběh neskončil. František Hurych měl život opravdu velmi těžký. Necelých devět let poté utrpěl při automobilové nehodě úraz. Kvůli němu se stáhl do ústraní a přestalo ho bavit žít. V pondělí 11. července 1977 proto tento svět dobrovolně opustil i se svou ženou Lili.

Pokud vás tento příběh zaujal, můžete si přečíst i o dalších osudech herců, kteří se v roce 1968 obrátili na rehabilitační komisi SČDU. Už jsem psal o Waldemarovi Matuškově Olze Scheinerové Anně Gabrielové a Zdence Švabíkové-Kožíkové

Použité materiály a zdroje:

Dopis Františka Hurycha Rehabilitační komisi z 18. března 1968

Kopie dopisu Svazu zaměstnanců umělecké a kulturní služby ROH z 31.8.1948

Zpráva rehabilitační komise z října 1968
Dopis rehabilitační komise Františkovi Hurychovi z 29. října 1968
Informace i Františkovi Hurychovi na webu Filmové databáze (fdb.cz

Foto: Honza Průša

[« zpět na začátek](#)

© NEWTON Media, a. s., tel.: +420 225 540 801-2, www.anopress.cz, obchod@anopress.cz